

Viborg, den 22. april 2008
/MARMAS

Referat
af
mødet i Udvalget for miljø og råstoffer
21. april 2008 kl. 10:00
i Regionshuset Holstebro

Til stede: Harry Jensen (formand), Kaj Møldrup Christensen (næstformand), Anna Marie Touborg, Jørgen Nørby, Knud Hammer, Bent Ove Pedersen.

Afbud: Gert Schou

Fra administrationen deltog: Vicedirektør Hans Fredborg samt kontorcheferne Asker Geyti og Jes Pedersen (ref.). Lars Kristiansen deltog i gennemgangen af punkt 3.

Indholdsfortegnelse

Pkt. Tekst	Side
1 Drøftelse af kommissorium for udvalget	3
2 Orientering om Regional Udvikling og særligt om Jord og Råstoffer	5
3 Råstofplan 2008	6
4 Orientering om status for forurenede jord i børnehaver	9
5 Koordinering af kommunernes indspil til vand- og natura2000 planer	11
6 Afgravning af stærkt forurenede jord, Klosterhedevej 26, 7600 Struer	13
7 Pressemeddelelse	15
8 Eventuelt	16

1-00-5-08

1. Drøftelse af kommissorium for udvalget

Resumé

Udvalget skal udarbejde forslag til politik for jordforurening og råstoffer. Det drejer sig om politikker på tre områder, nemlig grundvand, sundhed og natur.

Administrationen indstiller,

at kommissorium for udvalget drøftes med henblik på hvordan arbejdet skal gennemføres, og at møderne fastlægges

Beslutning

Kommissoriet drøftedes og det konstateredes at Harry Jensen er formand og Kaj Møldrup Christensen næstformand i udvalget.

På grundvandsområdet kan vi virke som katalysator for fælles gode løsninger på tværs af kommuner.

I forhold til sundhed vil vi kunne virke for at finde gode løsninger f.eks. i byområder, hvor der er en lettere forurening p.g.a. den almindelige trafik og aktivitet i byområderne.

Natur forurenet med jordforurening vil i de kommende år komme i fokus i takt med at EU implementerer det nye jordforureningsdirektiv, vandrammedirektiv og habitatdirektiv og det vil kunne være en opgave for udvalget at vurdere, hvor det er vigtigst at regionen sætter ind med undersøgelser og oprydninger.

Anna Marie Touborg efterlyser mere præcise indsatsområder, udvalget kan arbejde med. Kaj Møldrup Christensen bemærkede at sikring af det rene grundvand var en meget vigtig opgave, samt at prioritering af indsats i forhold til forurening i bl.a. fjordene var vigtig. Knud Hammer fandt det var vigtigt, at udvalget var sparringspartner for administrationen. Regionen vil også kunne sætte dagsordenen på flere områder, hvor man i forhold til kommunerne og folketinget arbejder på det visionære erhvervsudviklede/miljømæssige område. Administrationen udarbejder en liste over mulige mere præcise indsatsområder.

Man ønskede i øvrigt at udvalget fik det mere mundrette navn "Udvalget for miljø og råstoffer".

Udvalget bad om, at administrationen undersøger mulighederne for at gennemføre en studietur for udvalget, hvis der kan sammenstykes et program med stærk relevans for udvalgets arbejde.

Med de faldne uddybende bemærkninger blev kommissoriet vedtaget

Sagsfremstilling

Udvalget er nedsat i henhold til beslutning på møde i Regionsrådet den 12. december 2007 og skal fungere i perioden 1. april 2008 – 31. marts 2009. Udvalget har Harry Jensen som formand og Kaj Møldrup Christensen som næstformand.

Udvalget skal udarbejde forslag til politik for jordforurening og råstoffer. Det drejer sig om politikker på tre områder, nemlig grundvand, sundhed og natur.

Der forventes afholdt 3 - 6 møder.

Bilag:

Kommissorium for midlertidigt udvalg vedrørende miljøpåvirkninger og råstoffer

1-00-5-08

2. Orientering om Regional Udvikling og særligt om Jord og Råstoffer

Resumé

Der gives en kort gennemgang af de dele af Regional Udvikling, som er relevante for Udvalget for Miljøpåvirkninger og Råstoffer

Administrationen indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Hans Fredborg orienterede om de centrale arbejdsopgaver. Orienteringen blev taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Der gives en kort gennemgang af de dele af Regional Udvikling, som er relevante for Udvalget for Miljøpåvirkninger og Råstoffer

Indberetning til Miljøstyrelsen for 2007 om Jordforurening og forslag til råstofplan udsendes særskilt i den sammenhæng til medlemmerne.

1-34-76-3-07

3. Råstofplan 2008

Resumé

Regionsrådet udarbejder en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. På baggrund af en samlet vurdering af udviklingen i regionen fastlægger Regionsrådet i råstofplanen de overordnede retningslinjer for råstofindvindingen og udlægger råstofgraveområder og råstofinteresseområder. Råstofplanen skal omfatte en periode på mindst 12 år. Regionsrådet skal nu træffe beslutning om at offentliggøre "Råstofplan 2008 for Region Midtjylland". Fra den dato planen bliver offentliggjort, vil den erstatte gældende råstofretningslinier fra amternes regionplaner (Landsplandirektiver).

Administrationen indstiller,

at Forretningsudvalget indstiller til Regionsrådet, at de godkender Råstofplan 2008 for Region Midtjylland og at planen herefter kan offentliggøres

Beslutning

Der er i offentlighedsfasen for råstofplanen indkommet 66 bemærkninger og indsigelser til planforslaget. Administrationen har givet forslag til, hvordan de enkelte indsigelser håndteres, og udvalget godkendte disse forslag med nedenstående bemærkninger.

Indsigelserne til det planlagte råstofgraveområde ved Hampen sø drøftedes særligt, og det besluttedes at ændre områdets status i råstofplanen til råstofinteresseområde, idet der efterfølgende vil blive udført nærmere undersøgelser i området, for at afdække om der vil være særlige problemer ved råstofgravning i området.

Til råstofgraveområdet ved Vejerslev udtrykte Kaj Møldrup Christensen bekymring ved at bibeholde området som råstofgraveområde, og udvalget opfordrede til at man ved en eventuel fremtidig gravning udviser særlig opmærksomhed på vejbetjeningen af graveområdet. Kaj Møldrup Christensen ønskede på denne baggrund at områdets status ændres til råstofinteresseområde. Flertallet i udvalget var dog ikke enig heri.

Til forslaget om råstofgraveområde ved Røde Mølle og Ørum opfordredes det til, at man udgraver et område af gangen, så generne for bysamfundet minimeres f.eks. gennem tvangsruiter for kørsel til gravene. Kaj Møldrup Christensen bemærkede, at han ønskede at det sydlige område ved Røde Mølle og det nordlige område ved Ørum udtages af planen. Flertallet i udvalget støttede ikke dette synspunkt.

Udvalget pegede på, at det er vigtigt, at der ved "moderne råstofgravning" udformes en spændende efterbehandlingsplan, så det efterbehandlede areal bliver et attraktivt område for lokalområdet. Samtidig må man konstatere, at der er behov for nye råstofgraveområder, idet mange gamle områder er ved at være færdigudgravede. Endvidere opfor-

drede udvalget til at man udviser størst mulig hensyn til vejbetjening og lokale bysamfund ved tilrettelæggelsen af gravearbejdet.

Harry Jensen deltog ikke i behandlingen af indsigelsen fra Ringkjøbing-Skjern kommune

Sagsfremstilling

Regionsrådet skal ifølge Råstoflovens § 5 udarbejde en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægning og skal omfatte en periode på mindst 12 år.

På baggrund af en samlet vurdering af udviklingen i regionen fastlægger Regionsrådet i råstofplanen:

1. overordnede retningslinjer for råstofindvindingen - jf. planens kapitel 4 og 5, og
2. udlægger af råstofgraveområder og råstofinteresseområder - jf. planens kortbilag.

Regionsrådet vedtog på sit møde den 12. december 2007 at sende "Forslag til Råstofplan 2008" i høring i perioden 7. januar - 3. marts 2008.

Regionsrådet skal nu træffe beslutning om at offentliggøre "Råstofplan2008 for Region Midtjylland". Fra den dato planen bliver offentliggjort vil den erstatte gældende råstofretningslinier fra amternes regionplaner (Landsplandirektiver).

"Råstofplan 2008 for Region Midtjylland" er som i "Forslag til Råstofplan 2008", som udgangspunkt hovedsageligt baseret på de fire amters regionplaner, men er også præget af de bidrag der blev modtaget i debatfasen. I forhold til "Forslag til Råstofplan 2008" er der kun sket mindre redaktionelle ændringer.

I perioden 7. januar - 3. marts 2008 har "Forslag til Råstofplan 2008 " været i offentlig høring. Administrationen har deltaget i to offentlige møder: Ét vedrørende udlagte råstofgraveområder ved Ll. Bredlund og St. Bredlund i Silkeborg Kommune med ca. 125 deltagere og ét vedrørende råstofgraveområde-Vejerslev i Favrskov Kommune med 55 deltagere. Der er indkommet 65 høringsbidrag fra kommuner/lodsejere/ grusgravsbranchen/private og organisationer. Et resumé af de indkomne forslag fremgår af planens bilag 1, sammen med administrationens forslag til den videre behandling af forslagene.

Det bemærkes, at kun indsigelser fra Staten kan udløse et veto, der medfører, at råstofplanen ikke kan godkendes, før der er opnået enighed mellem Staten og Regionen.

Der har været nedlagt veto fra Statens side mod de ny udlagte råstofgraveområder ved Ll. Bredlund og St. Bredlund, samt et råstofgraveområde ved Nordby Hede på Samsø. Administrationen har overfor Staten tilkendegivet, at råstofgraveområderne ved Ll. Bredlund og St. Bredlund nedklassificeres til råstofinteresseområder. Med hensyn til råstofgraveområde-Nordby Hede har Staten tilkendegivet, at man ville frafalde veto`et, såfremt Regionen med et notat kunne begrunde den særstatus, som dette område burde have i kraft af Samsøs ø-status. Notatet findes i bilag 1, og Staten har dermed frafaldet sit veto. Endelig har Staten bedt Regionen om at tage to råstofinteresseområder ud af planen. Det drejer sig om råstofinteresseområde-Ølst og råstofinteresseområde-Terp. Dette er foreslået imødekommet. I bilag 1 er forannævnte markeret med gult ligesom en række andre indsigelser er det. Det drejer sig om indsigelser, som administratio-

nen/Regionen ikke anbefaler imødekommet eller indsigelser/bemærkninger som Regionsrådet bør være vidende om.

Bilag:

Indkomne bemærkninger til Forslag til Råstofplan marts 2008

1-51-71-2238-07

4. Orientering om status for forurennet jord i børnehaver

Resumé

Den planlagte analyse af andre myndigheders erfaring med forureningsundersøgelse af jorden i børneinstitutioner, afventer resultatet af en spørgeskemaundersøgelse, som Miljøstyrelsen har igangsat. Et rådgivende ingeniørfirma med stor erfaring på området oplyser, at man typisk finder en kraftig forurening af jorden på 2-3 % af børneinstitutionerne.

En datasammenkørsel fra Miljøstyrelsen viser, at der er 7 V1 kortlagte (mulig forurening) børneinstitutioner og 22 V2 kortlagte (forurening konstateret) børneinstitutioner i Region Midtjylland. På de 7 muligt forurenende børneinstitutioner igangsættes forureningsundersøgelse. En sagscreening viser, at der allerede er udført afskæring af kontakt med forureningen på langt de fleste af de 22 V2 kortlagte børneinstitutioner.

Administrationen indstiller

at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I forhold til strategielementet "Ren jord til børnene" blev det besluttet på mødet i Udvalg for Jordforurening den 21. januar 2008, at der skulle foretages en nærmere analyse af de resultater andre myndigheder har fundet ved tidligere undersøgelser, for at vurdere om en evt. pilotundersøgelse i en by i Region Midtjylland vil bringe ny faglig viden, som ikke allerede findes.

I mellemtiden har Miljøstyrelsen taget initiativ til en spørgeskemaundersøgelse om håndtering af forurennet jord i børnehaver. Spørgeskemaundersøgelsen er henvendt til kommuner og regioner. Undersøgelsen igangsættes i maj måned og en redegørelse over resultaterne af undersøgelsen forelægges Miljøministeren og Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg til september. Miljøstyrelsens undersøgelse har lighedspunkter med den analyse, som vi havde planlagt. På den baggrund har vi besluttet, at afvente resultatet af Miljøstyrelsens undersøgelse.

Vi har indhentet erfaringer fra et rådgivende ingeniørfirma, som har stor erfaring med undersøgelse af forurenede jord i børnehaver. De oplyser, at de typisk finder en kraftig forurening af jorden på 2-3 % af de børneinstitutioner, som de har undersøgt.

I forbindelse med den planlagte spørgeskemaundersøgelse har Miljøstyrelsen sammenkørt adresser på børneinstitutioner med data for oplysninger om beliggenhed af jordforurening for hele Danmark. Ved data sammenkørslen blev der i Region Midtjylland konstateret 7 V1 kortlagte (mulig forurening) børneinstitutioner og 22 V2 kortlagte (forurening konstateret). I foråret i gang sættes der indledende undersøgelser på de 7 børneinstitutioner, hvor der muligvis er en forurening (V1 kortlagte).

En sagsscreening af de 22 børneinstitutioner, hvor der er konstateret en forurening (V2 kortlagte), viser at der for ca. 15 allerede er udført nødvendig afskæring af kontakten til forureningen. For ca. 7 børneinstitutioner er der behov for en mere detaljeret sagsgennemgang for at kunne vurdere, om der er behov for yderligere tiltag. Det forventes, at der kun er behov for en egentlig afværge på meget få af de 7 børneinstitutioner.

Bilag:

Faktaark om børnehaver

1-34-71-2-07

5. Koordinering af kommunernes indspil til vand- og natura2000 planer

Resumé

Ifølge miljømålsloven skal regionerne koordinere de kommunale indspil til vand- og natura2000 planerne, der udarbejdes af staten. Planerne beskriver hvordan vand og natur i Danmark skal forbedres og beskyttes. Der er indsendt 66 forslag og kommentarer fra kommunerne i Region Midtjylland.

Der er udarbejdet et fælles svar til de to miljøcentre, som er fremsendt 31. marts 2008.

Administrationen indstiller

at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Ifølge miljømålsloven skal regionerne koordinere de kommunale indspil til vand- og natura2000 planerne, der udarbejdes af de statslige miljøcentre, for Region Midtjyllands vedkommende i Århus og Ringkøbing. Planerne beskriver hvordan vand og natur i Danmark skal forbedres og beskyttes. Vandplanerne omfatter søer, kystvande, vandløb og grundvand, mens natura2000 planerne omfatter de naturområder, der er udpeget som natura2000 områder. Formålet er at beskytte truede naturtyper, planter, fugle og andre dyrearter.

Der er indsendt 66 forslag og kommentarer fra kommunerne i Region Midtjylland. Forslagene er indsendt til Miljøministeriet, der herefter har bedt Regionen om at foretage koordineringen. Da vi er vidende om, at miljøcentrene er påbegyndt arbejdet med forslag til planerne og der ikke umiddelbart er konflikt mellem de enkelte kommuners indspil er der ikke foretaget en sammenskrivning af de indsendte indlæg. Der er udarbejdet et fælles svar til de to miljøcentre, som er fremsendt 31. marts 2008. Svaret vedlægges som bilag.

Favrskov Kommune har foreslået, at der iværksættes et udviklingsprojekt omkring modeller for hvordan byvækst og drikkevandsbeskyttelse kan kombineres. Vi er enige i, at der er behov for et sådant udviklingsprojekt, idet aktiviteterne i byerne erfaringsmæssigt udgør en risiko i forhold til forurening af drikkevandet. Det er meldt ud, at Regionen gerne vil deltage i et eventuelt udviklingsprojekt og vil tage initiativ til en dialog om mulighederne for at gennemføre dette.

Kommunerne har koordineret deres indlæg inden for de enkelte hovedoplange, bl.a. Gudenåkomitéen og Limfjordssamarbejdet. Der er ingen kommuner, der har meldt ud med forbehold over for de fælles svar. Det formodes derfor, at der ikke i denne fase bliver behov for Regionens medvirken til koordinering kommunerne imellem.

De statslige miljøcentres forslag til vand- og natura2000 planer er nu under udarbejdelse og skal sendes i høring ved udgangen af 2008. Regionsrådet kan i høringsperioden eventuelt fremsætte indsigelse mod forslaget til prioritering af indsatsen. Når planerne er vedtaget, skal de enkelte kommuner udarbejde konkrete handleplaner. Hvis der ikke kan opnås enighed om de konkrete handleplaner, skal Regionsrådet efter anmodning indkalde til mægling. På baggrund af det hidtidige samarbejde mellem kommunerne forventes der ikke at blive behov for dette.

Bilag:

Svar vedr. koordinering af kommunale indlæg

1-51-71-1343-07

6. Afgravning af stærkt forurenede jord, Klosterhedevej 26, 7600 Struer

Resumé

I jorden på ejendommen er der fundet et indhold af tungmetallet bly på op til 40 gange jordkvalitetskriteriet og fire gange afskæringskriteriet. Afskæringskriteriet angiver det niveau af jordforurening, hvor det er nødvendigt at foretage en total afskæring af al kontakt med jorden. Grundejer er fraflyttet ejendommen på grund af stor risiko for arealanvendelsen og at det ikke er muligt at optage lån i ejendommen. Ejendommen er centralt placeret i byen, og borgerforeningen er bekymret for børns færden på ejendommen. Jord og Råstoffer har besluttet at fremrykke oprydningen på ejendommen, fordi der i 2008 er midler til projektet, og ejendommen alligevel forventes at blive højt prioriteret i Regionens kommende prioriteringssystem GISP.

Administrationen indstiller

at orienteringen om, at Jord og Råstoffer har tilføjet Klosterhedevej 26 til oprydning i 2008 på grund af stor risiko for arealanvendelsen, tages til efterretning

Beslutning

Orienteringen blev taget til efterretning.

Sagsfremstilling

På ejendommen har der i perioden fra 1928 og frem til 1997 været elværk, smede- og maskinværksted, autoværksted, undervognsbehandling samt detailsalg af benzin og diesel. Ved forureningsundersøgelser i 2003 (Oliebranchens Miljøpulje og Ringkjøbing Amt) og 2006 (Værditabsordningen) blev der påvist en kraftig jordforurening med overskridelse af afskæringskriteriet for bly samt overskridelse af jordkvalitetskriteriet for olieprodukter. Ejendommen er kortlagt på vidensniveau 2 i henhold til Jordforureningsloven den 20. november 2003.

Ejendommen er tilmeldt værditabsordningen med forventet oprydning om 15-20 år. En oprydning indebærer en opgravning og bortskaffelse af konstateret jordforurening over Miljøstyrelsens afskæringskriterier samt jordforurening med olie over Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterier. Arealer på ejendommen, hvor der er konstateret forurening i rådgivningsintervallet med immobile stoffer (PAH'er og bly), vil ikke blive oprenset. Ejendommen vil efterfølgende udgå af kortlægningen.

Borgerforeningen har henvendt sig i sagen for at høre om muligheder og konsekvenser for benyttelse af arealet. Der er afholdt møde mellem borgerforeningen, ejerne af ejendommen, Struer Kommune og Region Midtjylland den 21. februar 2008. Grundejer er fraflyttet ejendommen, fordi det ikke er muligt at låne penge i ejendommen til renove-

ring og egne børn ikke kan færdes på grunden. Grundejer håber at kunne flytte tilbage til ejendommen, når forureningen er fjernet. Ejendommen er centralt placeret i byen, og borgerforeningen er både bekymret for børns færden på ejendommen på grund af blyforurening samt folks tilflytterlyst til området på grund af husets tilstand. Jord og Råstoffer nævnte på mødet, at ejendommen forventes at blive højt prioriteret i Regionens kommende prioriteringssystem GISP, således at en afværges formentlig vil blive gennemført indenfor få år.

I jorden på ejendommen er der påvist et indhold af tungmetallet bly på op til 1.700 mg/kg tørstof. Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterium og afskæringskriterium for bly er på henholdsvis 40 og 400 mg/kg tørstof. Afskæringskriteriet angiver det niveau af jordforurening, hvor det er nødvendigt at foretage en total afskæring af al kontakt med jorden. Ringkjøbing Amt har den 24. maj 2004 meddelt grundejer, at ejendommen er så forurenet, at forureningen burde fjernes eller afskæres på en måde, så det ikke er muligt at komme i kontakt med den.

Det er i brev til grundejer den 13. oktober 2006 meddelt, at sagen fra 1. januar 2007 varetages af Region Midtjylland.

Til trods for at forureningen ikke udgør en grundvandsrisiko vurderer Jord og Råstoffer, at forureningen udgør en stor belastning for området. Udover at fjerne en forurening, der udgør en stor risiko for arealanvendelsen, vil afværgen samtidig hjælpe lokalsamfundet, så området er mere attraktivt og lettere kan byudvikles. En afværges på ejendommen har ingen betydning for de afværgeprojekter, der er lovet udført i 2008 i "indberetningen om jordforurening 2007". Jord og Råstoffer har derfor besluttet at fremrykke afværgen, når der i 2008 er midler til projektet og ejendommen formentligt alligevel fremover vil blive prioriteret højt i GISP. Det forventes at afværgeprojektet koster 550.000 kr. excl. moms (samme projekt som er tilmeldt værditabsordningen).

1-00-5-08

7. Pressemeddelelse

Resumé

Udkast til pressemeddelelse uddeles på mødet.

Administrationen indstiller,

at pressemeddelelsen godkendes til udsendelse

Beslutning

Et forslag til pressemeddelelse blev delt rundt og besluttet udsendt efter mødet.

Sagsfremstilling

Udkast til pressemeddelelse uddeles på mødet.

1-00-5-08

8. Eventuelt

Administrationen indstiller,

at eventuelle emner drøftes

Beslutning

Der fastsættes 3 mødedatoer, - i første omgang reserveres
15. september - 10.00 - 13.00
29. - 31. oktober 2008, mulig studietur for udvalget.
1. december 2008, - 10.00 - 13.00.

Mødested aftales senere.